

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

એન.વી. શ્રીનિવાસ મૂર્તિ અને અન્ય

વિરુદ્ધ

મરિયમ્મા (મૃતક) ના સૂચિત કાયદેસરના વારસદારો અને અન્ય

૧૧ જુલાઈ, ૨૦૦૫

[ડી.એમ. ધર્માધિકારી અને બી.એન. શ્રીકૃષ્ણ, ન્યાયામૂર્તિઓ]

દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતા, ૧૯૦૮:

ઓર્ડર VIII, રૂલ ૧૧ સાથે વંચાતા ઓર્ડર II, રૂલ ૨ – દાવા અરજી નો અસ્વીકાર – વર્ષ ૧૯૯૬ માં દાખલ કરાયેલ માલિકી હકના જાહેરનામા અને કાયમી મનાઈહુકમ માટેનો દાવો – દાવાનો આધાર વર્ષ ૧૯૫૩ નો વેચાણ દસ્તાવેજ અને લોનની રકમની પરત ચુકવણી પર મિલકત પુનઃ સ્થાનાંતરિત

કરવા માટેની મૌખિક સમજૂતી છે - સંપૂર્ણ લોનની રકમ ચૂકવવામાં આવી હોવાની પહોંચ ૨૫/૦૩/૧૯૮૭ ના રોજ મેળવેલ છે - કાયમી મનાઈકુકમ માટે અગાઉ વર્ષ ૧૯૯૦ માં દાખલ કરેલ દાવો હજુ પણ પડતર છે - ઠરાવવામાં આવ્યું કે, દાવા અરજી ઓર્ડર VII ના રૂલ ૧૧ ના કલોઝ (ડી) હેઠળ આવરી લેવાયેલ આધાર પર રદ કરવા પાત્ર છે કારણ કે તે સીમાના કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત છે તેમજ વિશિષ્ટ રાહત અધિનિયમની જોગવાઈઓ અને ઓર્ડર II રૂલ ૨ હેઠળ પણ પ્રતિબંધિત છે - વિશિષ્ટ રાહત અધિનિયમ.

કનડગતભરી લિટીગેશન (દાવો) - અનુકરણીય દંડ - લાદવા બાબત.

અપીલકર્તાઓએ એવા જાહેરનામા માટે દાવો દાખલ કર્યો હતો કે તેઓ દાવાવાળી જમીનોના સંપૂર્ણ માલિકો છે અને પ્રતિવાદીઓને ગેરકાયદેસર રીતે દાવાવાળી મિલકતમાં પ્રવેશતા રોકવા માટે કાયમી મનાઈકુકમની માંગણી કરી હતી. આ દાવો વર્ષ ૧૯૯૬ માં દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો અને દાવાનું કારણ ત્યારે ઉદભવ્યું હોવાનું કહેવાય છે જ્યારે આસિસ્ટન્ટ કમિશનરે, તારીખ ૨૮/૦૪/૧૯૯૪ ના આદેશ દ્વારા, દાવાવાળી જમીનો પર પ્રતિવાદીઓના નામ દાખલ કરવાના નીચેની સત્તાધિકારીઓના આદેશોની પુષ્ટિ કરી હતી અને ફરીથી જુલાઈ ૧૯૯૫ માં જ્યારે પ્રતિવાદીઓએ વાદીઓના કબજામાં દખલ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હોવાનો આરોપ છે. દાવા અરજીમાં અન્ય બાબતોની સાથે એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે વાદીઓના પિતાએ ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ ના રોજ

પ્રતિવાદીઓના હિત-પુરોગામીની તરફેણમાં, લોનની રકમ સામે એક નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપ્યો હતો, જેની સાથે સમકાલીન મૌખિક સમજૂતી હતી કે ઉછીની લીધેલ રકમ પરત મળ્યા પછી ઉધાર લેનારની તરફેણમાં નોંધાયેલ પુનઃ સ્થાનાંતરણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવશે; કે સંપૂર્ણ લોનની રકમની પરત ચુકવણી પર પ્રતિવાદીઓ પાસેથી રૂપ/૦૩/૧૯૮૭ ના રોજ એક પહોંચ મેળવવામાં આવી હતી જેમણે વાદીઓની તરફેણમાં પુનઃ સ્થાનાંતરણ દસ્તાવેજ કરી આપવાનું મૌખિક વચન આપ્યું હતું; કે વાદીઓએ અગાઉ પણ પ્રતિવાદીઓ સામે કાયમી મનાઈદુકમની માંગણી કરતો દાવો દાખલ કર્યો હતો અને તે દાવો હજુ પણ પડતર હતો; કે પ્રતિવાદીઓએ મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં ગેરરીતિ કરી અને દાવાવાળી જમીન પર તેમના નામ દાખલ કરાવી દીધા. નિચલી અદાલતે આ દાવાને સમયમર્યાદા દ્વારા પ્રતિબંધિત ગણીને ફગાવી દીધો હતો. જોકે, હાઈકોર્ટે અંતે ઓર્ડર **VII**, રૂલ ૧૧ હેઠળ દાવા અરજીને એ આધારે રદ કરી હતી કે તેમાં દાવાનું કોઈ કારણ પ્રગટ થતું નથી. તેનાથી નારાજ થઈને, વાદીઓએ વર્તમાન અપીલ દાખલ કરી હતી.

અપીલ ફગાવતા, કોર્ટે

ઠરાવ્યું:૧.૧. દાવા અરજીને જો દાવાનું કોઈ કારણ જાહેર ન કરવાના કથિત આધાર પર નહીં, તો દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતા, ૧૯૦૮ ના ઓર્ડર **VII** ના રૂલ ૧૧ ના કલોઝ (ડી) હેઠળ આવરી લેવાયેલ આધાર પર, એટલે કે 'દાવા

અરજીમાંના નિવેદન પરથી દાવો સ્પષ્ટપણે કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત હોવાનું જણાય છે' તે આધારે રદ કરવાને પાત્ર ગણવી તે યોગ્ય હતું. તદુપરાંત, આ દાવો વિશિષ્ટ રાહત અધિનિયમની જોગવાઈઓ તેમજ સી.પી.સી. ના ઓર્ડર II, રૂલ ૨ હેઠળ પણ પ્રતિબંધિત છે. [૪૧૩- જી, એચ; ૪૧૭- બી]

૧.૨. દાવા અરજીના કથનો પરથી, દાવાનો પાયો સ્પષ્ટપણે તારીખ ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ ના નોંધાયેલ દસ્તાવેજ છે; અને તારીખ ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ ના ઉક્ત દસ્તાવેજને લોનનો વ્યવહાર જાહેર કરવાની રાહત અને નોંધાયેલ દસ્તાવેજ દ્વારા મિલકતના પુનઃ સ્થાનાંતરણની મૌખિક સમજૂતીના વિશિષ્ટ પાલનની બીજી રાહત દાવામાં માંગવી જોઈતી હતી અને માંગવી જ જોઈતી હતી. તારીખ ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ લોનનો વ્યવહાર હતો અને વાસ્તવિક વેચાણ નહોતું તેવું જાહેરનામું માંગ્યા વગર વાદીઓ દાવાવાળી જમીનના સંપૂર્ણ માલિકો છે તેવા માત્ર જાહેરનામા માટેનો દાવો દાખલ કરી શકાયો ન હોત. આવી જાહેરાત માંગવા માટે અને પુનઃ સ્થાનાંતરણ દસ્તાવેજ મેળવવા માટેનું કારણ, દાવા અરજીમાં વાદીઓના પોતાના કથનો મુજબ, ૨૫/૦૩/૧૯૮૭ ના રોજ ઉદભવ્યું હતું જ્યારે વાદીઓએ સંપૂર્ણ લોનની રકમ પરત ચૂકવી હોવાનો અને પ્રતિવાદીઓ પાસેથી મિલકત પુનઃ સ્થાનાંતરિત કરવાનું વચન મેળવ્યું હોવાનો દાવો કર્યો હતો. ૨૫/૦૩/૧૯૮૭ થી દાવાના કારણની ગણતરી કરતા, ૨૬/૦૮/૧૯૯૬ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવેલો

દાવો સમયમર્યાદાથી અત્યંત પ્રતિબંધિત હતો. મહેસૂલી સત્તાધિકારીઓ સમક્ષની મ્યુટેશન કાર્યવાહી અને તહસીલદાર/આસિસ્ટન્ટ કમિશનર દ્વારા પસાર કરવામા આવેલા આદેશો અંગેના દાવા અરજીના કથનો દાવા માટે કોઈ સ્વતંત્ર અથવા નવું કારણ પૂરું પાડતા નથી અને તે સીમાના અવરોધથી બચવા માટે એક છળકપટ તરીકે કરવામાં આવ્યા હોય તેમ જણાય છે. [૪૧૫- જી- એચ; ૪૧૬- બી]

૨. ૧૯૫૩ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ અંગેના કથનના આધારે અરજદારો સિવિલ કોર્ટ પાસેથી જે કંઈ રાહત મેળવવા ઈચ્છતા હોય તે અગાઉના દાવામાં માંગી શક્યા હોત અને માંગવી જોઈતી હતી જે તે સમયે પડતર હતો. પરોક્ષ રીતે જાહેરનામા અને મનાઈહુકમની રાહત માંગતો બીજો દાવો દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતાના ઓર્ડર ૨, રૂલ ૨ દ્વારા સ્પષ્ટપણે પ્રતિબંધિત છે. [૪૧૬- ડી- એફ]

૩. આ માત્ર દાવા અરજી રદ કરવા માટે જ નહીં પરંતુ અપીલકર્તા પર અનુકરણીય દંડ લાદવા માટે પણ યોગ્ય કેસ છે. પ્રતિવાદીઓ દ્વારા સમગ્ર પ્રક્રિયા દરમિયાન કરવામાં આવેલ ખર્ચ અપીલકર્તા દ્વારા ચૂકવવામાં આવશે. અત્યંત પ્રતિબંધિત દાવામાં આ કોર્ટ સુધી મુકદ્દમાને લંબાવવા માટે અપીલકર્તા

પર પ્રતિવાદીઓને ચૂકવવા માટે રૂ. ૧૦,૦૦૦ ની વધારાની કિંમતનો દંડ લાદવામાં આવે છે. [૪૧૭- સી, એફ]

ટી. અરવિંદમ વિ. ટી.વી. સત્યપાલ, [૧૯૭૭] ૪ એસસીસી ૪૬૭ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

દીવાની અપીલ અધિકારક્ષેત્ર: દીવાની અપીલ નંબર ૪૫૦૦/૨૦૦૪.

કર્ણાટક હાઈકોર્ટના ૧૯૯૮ ના એમ.એસ.એ નંબર ૪૧૩ માં તારીખ ૨૬/૦૫/૨૦૦૩ ના ચુકાદા અને આદેશ પરથી.

અપીલકર્તાઓ વતી આર.એસ. હેગડે, સુશ્રી સાવિત્રી પાંડે, ચંદ્ર પ્રકાશ અને પી.પી. સિંહ.

પ્રતિવાદીઓ વતી જી.વી. ચંદ્ર શેખર, ટી.એન. રાવ અને કે.આર. નાગરાજી.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ ડી.એમ. ધર્માધિકારી દ્વારા આપવામાં આવેલ.

વાદીઓ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી આ અપીલોમાં સામેલ એકમાત્ર પ્રશ્ન એ છે કે શું ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટ એવું ઠરાવવામાં સાચા હતા કે દીવાની

કાર્યરીતિ સંહિતાના ઓર્ડર VII રૂલ ૧૧ હેઠળની દાવા અરજી રદ કરવાને પાત્ર હતી. હાઈકોર્ટે મિસલેનિયસ સેક્શન અપીલમાં પસાર કરેલા વિવાદિત આદેશ દ્વારા પ્રથમ અપીલ અદાલતના આદેશને ઉલટાવ્યો અને ટ્રાયલ કોર્ટના આદેશને માન્ય રાખ્યો.

આ અપીલમાં વાદી વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ એવી રજૂઆત કરે છે કે જો તમામ તથ્યો ધરાવતી દાવા અરજીના આક્ષેપોને યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં વાંચવામાં આવે, તો 'દાવાનું કારણ' સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે અને હાઈકોર્ટે દાવા અરજીને એ આધારે રદ કરવામાં મોટી ભૂલ કરી છે કે તે દાવાનું કોઈ કારણ પ્રગટ કરતી નથી.

પક્ષકારોની સહાયતા અને તેમની ટિપ્પણીઓ અને વળતી ટિપ્પણીઓ પરથી, અમે દાવા અરજીની વિગતો કાળજીપૂર્વક વાંચી છે. અમને જણાય છે કે દાવા અરજી ખૂબ જ ચાલાકીપૂર્વક તૈયાર કરવામાં આવી છે જેથી કરીને સીમાના અવરોધ અને એડ વેલોરમ કોર્ટ ફીની ચુકવણીમાંથી બચી શકાય. અમારા મતે, દાવા અરજીને જો દાવાનું કોઈ કારણ પ્રગટ ન કરવાના કથિત આધાર પર નહીં, તો દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતાના ઓર્ડર VII ના રૂલ ૧૧ ના ક્લોઝ (ડી) હેઠળ આવરી લેવાયેલ આધાર પર, એટલે કે 'દાવા અરજીમાંના નિવેદન પરથી દાવો

સ્પષ્ટપણે કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત હોવાનું જણાય છે' તે આધારે રદ કરવાને પાત્ર ગણવી તે યોગ્ય હતું.

વાદીઓના દાવા અરજીના આક્ષેપો મુજબ, તેમના સ્વર્ગસ્થ પિતાએ કેટલુંક દેવું કર્યું હતું અને તેથી પ્રતિવાદીઓના હિત-પુરોગામી પાસેથી રૂ. ૨૦૦૦ ની રકમ ઉછીની લીધી હતી. આપેલી લોનની સુરક્ષા તરીકે, ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ ના રોજ એક નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ કરવામાં આવ્યો હતો, જેની સાથે સમકાલીન મૌખિક સમજૂતી હતી કે ઉછીની લીધેલ રકમ વાર્ષિક ૬% ના વ્યાજ સાથે પરત કરવા પર, ઉધાર લેનારની તરફેણમાં નોંધાયેલ પુનઃ સ્થાનાંતરણ દસ્તાવેજ કરવામાં આવશે. દાવા અરજીમાં આગળ એવું પણ કહેવામાં આવ્યું છે કે નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજના અમલ પછી પણ, જે વાદીના જણાવ્યા મુજબ હકીકતમાં માત્ર લોનનો વ્યવહાર હતો, વાદીઓના પિતા અને ત્યારબાદ વાદીઓ દાવાવાળી જમીનોના કબજામાં રહ્યા હતા અને જમીન મહેસૂલ ચૂકવતા હતા. દાવા અરજીમાં અન્ય આક્ષેપો એવા છે કે દાવા હેઠળની જમીનો પહેલેથી જ બેંગલોર સેન્ટ્રલ કો-ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડ પાસે ગીરો હોવાથી, તેનું વેચાણ થઈ શક્યું ન હોત.

દાવા અરજીમાં આગળનો આક્ષેપ એ છે કે પ્રતિવાદીઓએ લોન હેઠળની અમુક રકમ પરત મળ્યાની સ્વીકૃતિ સાથે વાદીઓની તરફેણમાં નોંધાયેલ પુનઃ

સ્થાનાંતરણ દસ્તાવેજ કરી આપવાના મૌખિક વચન સાથે પ્રથમ વાદીની તરફેણમાં ૩૦/૦૭/૧૯૬૩ ના રોજ એક પહોંચ આપી હતી. દાવા અરજીના ફકરા ૯ માં એવું નિવેદન કરવામાં આવ્યું હતું કે ૧૯૫૩ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજના સંદર્ભમાં, લોનની સંપૂર્ણ બાકી રકમની ચુકવણી પર, ૨૫/૦૩/૧૯૮૭ ના રોજ પ્રતિવાદીઓ પાસેથી પહોંચ મેળવવામાં આવી હતી અને મૂળ નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ તારીખ ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ પ્રથમ વાદીને પ્રતિવાદીઓ દ્વારા વાદી/ઉધાર લેનારની તરફેણમાં નોંધાયેલ દસ્તાવેજ કરી આપવાના મૌખિક વચન સાથે પરત કરવામાં આવ્યો હતો.

દાવા અરજીના ફકરા ૯ માં આપેલા તમામ કથનો વાંચતા, તે સ્પષ્ટ થાય છે કે વાદીઓની તરફેણમાં પ્રતિવાદીઓ પાસેથી નોંધાયેલ પુનઃ સ્થાનાંતરણ દસ્તાવેજ મેળવવા માટેના દાવાનું કારણ સૌપ્રથમ ૨૫/૦૩/૧૯૮૭ ના રોજ ઉદભવ્યું હતું જ્યારે લોનની સંપૂર્ણ રકમ પરત કરવામાં આવી હોવાનું કહેવાય છે અને પ્રતિવાદીઓ દ્વારા દાવાવાળી જમીનો પુનઃ સ્થાનાંતરિત કરવાનું મૌખિક વચન આપવામાં આવ્યું હતું.

દાવા અરજીના ફકરા ૧૧ માં એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે વાદીએ અગાઉ સેકન્ડ મુનસિફ, બેંગલોરની કોર્ટમાં સિવિલ સૂટ નંબર ૫૫૭/૧૯૯૦

દાખલ કર્યો હતો જેમાં પ્રતિવાદીઓને વાદીઓના કબજામાં અને દાવાવાળી જમીનના ભોગવટામાં દખલ કરતા રોકવા માટે કાયમી મનાઈદુકમની માંગણી કરવામાં આવી હતી. એવું જણાવાયું છે કે, તે દાવો વર્તમાન દાવો દાખલ કરવાની તારીખે પડતર હતો.

ફકરા ૧૨ માં પ્રશ્નવાળી જમીનો પર નામો દાખલ કરવા સંબંધિત મહેસૂલી કાર્યવાહી અંગેના આક્ષેપો છે. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે વાદીઓએ જમીનો પર તેમના નામો દાખલ કરવા માટે ઔપચારિક અરજી કરી હતી અને તે સમયે તલાટીએ બીજા પ્રતિવાદી સાથે મળીને મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં ગેરરીતિ કરી હતી. પ્રતિવાદીઓ દ્વારા મ્યુટેશન માટે પૂર્વ-તારીખવાળી અરજી દાખલ કરવામાં આવી હોવાનો આરોપ લગાવવામાં આવ્યો હતો. આવી ગેરરીતિ કઈ તારીખે કે વર્ષમાં થઈ હતી તે અંગે દાવા અરજીમાં કોઈ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી. ઉક્ત ફકરામાં આગળ એવું વંચાય છે કે મહેસૂલી કાર્યવાહીમાં તહસીલદારે ૧૬/૦૨/૧૯૯૦ ના રોજ ડેપ્યુટી તહસીલદારને દાવાવાળી જમીનોનું રૂબરૂ નિરીક્ષણ કરવા અને ત્યારબાદ પહાણી (મહેસૂલી રેકૉર્ડ) માં એન્ટ્રી કરવા માટે આદેશ આપ્યો હતો. ડેપ્યુટી તહસીલદારે વાદીઓને કોઈ નોટિસ આપ્યા વગર સ્થાનિક નિરીક્ષણ કર્યું હોવાનો આક્ષેપ છે, અને ત્યારબાદ, બીજા પ્રતિવાદીની તરફેણમાં મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં મ્યુટેશન કરવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ વાદીઓએ તહસીલદાર અને ડેપ્યુટી તહસીલદારના આદેશને આસિસ્ટન્ટ કમિશનર સમક્ષ

અપીલ દ્વારા પડકાર્યો હતો જેમણે નીચેના મહેસૂલી સત્તાધિકારીઓના આદેશોની પુષ્ટિ કરી હતી.

દાવાનું કારણ ત્યારે ઉદભવ્યું હોવાનું કહેવાય છે જ્યારે આસિસ્ટન્ટ કમિશનરે ૨૮/૦૪/૧૯૯૪ ના આદેશ દ્વારા નીચેના સત્તાધિકારીઓના આદેશોની પુષ્ટિ કરી હતી જેમાં દાવાવાળી જમીન પર પ્રતિવાદીઓના નામ દાખલ કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો અને ત્યારબાદ જુલાઈ ૧૯૯૫ ના પ્રથમ અઠવાડિયામાં જ્યારે પ્રતિવાદીઓએ વાદીઓના દાવાવાળી જમીનોના કબજા અને ભોગવટામાં દખલ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. આ દાવો ૨૬/૦૮/૧૯૯૬ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. અરજના કલોઝમાં, દાવામાં માંગવામાં આવેલી રાહતો (એ) જાહેરનામું કે વાદીઓ દાવાવાળી જમીનોના સંપૂર્ણ માલિકો છે (બી) પ્રતિવાદીઓને અનુસૂચિત મિલકતમાં ગેરકાયદેસર રીતે પ્રવેશતા અને અનુસૂચિત જમીનોના શાંતિપૂર્ણ કબજા અને ભોગવટામાં દખલ કરતા રોકવા માટે કાયમી મનાઈહુકમ છે.

દલીલો પરથી જોતા એ સ્પષ્ટ થાય છે કે દાવાનો પાયો એ છે કે તારીખ ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ, હકીકતમાં, વાદીના પુરોગામી દ્વારા ઉછીની લીધેલી રકમને સુરક્ષિત કરવા માટે કરવામાં આવેલ માત્ર

લોનનો વ્યવહાર હતો. ઉછીની લીધેલી રકમ ૨૫/૦૩/૧૯૮૭ ના રોજ સંપૂર્ણપણે પરત ચૂકવવામાં આવી હોવાનું કહેવાય છે અને તેની સ્વીકૃતિમાં ઔપચારિક પહોંચ મેળવવામાં આવી હતી. તે જ સમયે, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા નોંધાયેલ દસ્તાવેજ દ્વારા વાદીને મિલકત પુનઃ સ્થાનાંતરિત કરવા માટેની કથિત મૌખિક સમજૂતી હતી.

ઉપરોક્ત કથનો પરથી, તારીખ ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજને લોનનો વ્યવહાર જાહેર કરવાની રાહત અને નોંધાયેલ દસ્તાવેજ દ્વારા મિલકતના પુનઃ સ્થાનાંતરણની મૌખિક સમજૂતીના વિશિષ્ટ પાલનની બીજી રાહત દાવામાં માંગવી જોઈતી હતી અને માંગવી જ જોઈતી હતી. તારીખ ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ લોનનો વ્યવહાર હતો અને વાસ્તવિક વેચાણ નહોતું તેવું જાહેરનામું માંગ્યા વગર વાદીઓ દાવાવાળી જમીનના સંપૂર્ણ માલિકો છે તેવા માત્ર જાહેરનામા માટેનો દાવો કરી શકાયો ન હોત. આવી જાહેરાત માંગવા માટે અને પુનઃ સ્થાનાંતરણ દસ્તાવેજ મેળવવા માટેનું કારણ, દાવા અરજીના ફકરા ૯ માં વાદીઓના પોતાના કથનો મુજબ, ૨૫/૦૩/૧૯૮૭ ના રોજ ઉદભવ્યું હતું જ્યારે વાદીઓએ સંપૂર્ણ લોનની રકમ પરત ચૂકવી હોવાનો અને પ્રતિવાદીઓ પાસેથી મિલકત પુનઃ સ્થાનાંતરિત કરવાનું વચન મેળવ્યું હોવાનો દાવો કર્યો હતો. ૨૫/૦૩/૧૯૮૭ થી દાવાના

કારણની ગણતરી કરતા, ૨૬/૦૮/૧૯૯૬ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવેલો દાવો સમયમર્યાદાથી અત્યંત પ્રતિબંધિત હતો.

મહેસૂલી સત્તાધિકારીઓ સમક્ષની મ્યુટેશન કાર્યવાહી અંગેના દાવા અરજીના ફકરા ૧૨ ના કથનો દાવા માટે કોઈ નવું કારણ પૂરું પાડતા નથી અને તે સીમાના અવરોધથી બચવા માટે એક છળકપટ તરીકે કરવામાં આવ્યા હોય તેમ જણાય છે. પક્ષકારો વચ્ચે મહેસૂલી કોર્ટમાં મ્યુટેશનનો વિવાદ માત્ર ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજના આધારે ઉદભવ્યો હતો. તહસીલદાર/આસિસ્ટન્ટ કમિશનર દ્વારા પસાર કરવા માં આવેલા આદેશોએ ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ ના વેચાણ દસ્તાવેજને માત્ર લોનનો વ્યવહાર હોવાનું જાહેરનામું માંગવા માટે કોઈ સ્વતંત્ર કે નવું કારણ પૂરું પાડ્યું નથી. દાવાનો પાયો મ્યુટેશન કાર્યવાહીમાં મહેસૂલી અદાલતો અથવા સત્તાધિકારીઓ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વિપરીત આદેશો હોય તેમ જણાતું નથી. દાવાનો પાયો સ્પષ્ટપણે ૧૯૫૩ નો નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ છે જે લોનનો વ્યવહાર હોવાનું કહેવાય છે અને ઉછીની રકમ પરત કરવા પર મિલકત પુનઃ સ્થાનાંતરિત કરવાની કથિત મૌખિક સમજૂતી છે.

દાવા અરજીના ફકરા ૧૧ માં, વાદીઓએ જણાવ્યું છે કે તેઓએ અગાઉ પ્રતિવાદીઓ સામે કાયમી મનાઈદુકમની માંગણી કરતો મૂળ દાવો નંબર

૫૫૭/૧૯૯૦ દાખલ કર્યો હતો અને ઉક્ત દાવો જ્યારે વર્તમાન દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો ત્યારે પડતર હતો. ૧૯૫૩ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ અંગેના કથનના આધારે અરજદારો સિવિલ કોર્ટ પાસેથી જે કંઈ રાહત મેળવવા ઈચ્છતા હોય તે મૂળ સિવિલ સૂટ નંબર ૫૫૭/૧૯૯૦ માં માંગી શક્યા હોત અને માંગવી જોઈતી હતી જે તે સમયે પડતર હતો. પરોક્ષ રીતે જાહેરનામા અને મનાઈક્રમની રાહત માંગતો બીજો દાવો દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતાના ઓર્ડર ૨, રૂલ ૨ દ્વારા સ્પષ્ટપણે પ્રતિબંધિત છે.

ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ દાવા અરજીની દલીલોની તપાસ કર્યા પછી, અમે સ્પષ્ટપણે એવા અભિપ્રાયના છીએ કે દાવા અરજીની ચાલાકીપૂર્વકની રચના દ્વારા, તારીખ ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજથી બચવા માટેનો સિવિલ દાવો જે સમયમર્યાદાથી અત્યંત પ્રતિબંધિત છે, તેને મહેસૂલી અદાલતો દ્વારા મ્યુટેશન કાર્યવાહીમાં પસાર કરાયેલા આદેશોનો સહારો લઈને દાખલ કરવામાં આવ્યો છે.

જ્યારે વર્તમાન દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો ત્યારે સિવિલ સૂટ નંબર ૫૫૭/૧૯૯૦ પડતર હતો. વર્તમાન દાવામાં, પરોક્ષ રીતે માંગવામાં આવેલી રાહત ૦૫/૦૫/૧૯૫૩ ના વેચાણ દસ્તાવેજને ખરેખર વેચાણ દસ્તાવેજ નહીં

પરંતુ લોનનો વ્યવહાર હોવાનું જાહેર કરવાની છે. લોન પરત કરવા પર કથિત મૌખિક સમજૂતી હેઠળ મિલકત પુનઃ સ્થાનાંતરિત કરવાની રાહત જાણીજોઈને રાહત કલોઝમાંથી બાકાત રાખવામાં આવી છે. અમારા મતે, વર્તમાન દાવા અરજી રદ કરવા પાત્ર છે, જો તે 'દાવાનું કારણ' પ્રગટ કરતી નથી તે આધારે નહીં તો, દાવા અરજીમાંના કથનો પરથી દાવો દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતાના ઓર્ડર VII ના રૂલ ૧૧ ના કલોઝ (એ) ના અર્થમાં સ્પષ્ટપણે કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત છે તે આધારે. હાઈકોર્ટ દાવા અરજીને એ આધારે રદ કરવામાં સાચી હોય તેમ જણાતું નથી કે તે કોઈ 'દાવાનું કારણ' પ્રગટ કરતી નથી. અમારા મતે, ટ્રાયલ કોર્ટ એવા તારણ પર આવવામાં સાચી હતી કે દાવા અરજીના તમામ કથનો સ્વીકારતા, દાવો સમયમર્યાદા દ્વારા પ્રતિબંધિત હોવાનું જણાય છે. અમે ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ દાવા અરજીની ગંભીર તપાસ કરતા, દાવો પોતે દાવા અરજીમાં જણાવેલ હકીકતો પરથી સ્પષ્ટપણે પ્રતિબંધિત જણાય છે. જે રીતે દાવાની રચના કરવામાં આવી છે તે પ્રથમ દૃષ્ટિએ સીમાના કાયદા, વિશિષ્ટ રાહત અધિનિયમની જોગવાઈઓ તેમજ દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતાના ઓર્ડર ૨ રૂલ ૨ હેઠળ પ્રતિબંધિત છે.

આ માત્ર દાવા અરજી રદ કરવા માટે જ નહીં પરંતુ ટી. અરવિંદમ વિ. ટી.વી. સત્યપાલ, [૧૯૭૭] ૪ એસસીસી ૪૬૭ ના કેસમાં આ કોર્ટના

અવલોકનો મુજબ અપીલકર્તા પર અનુકરણીય દંડ લાદવા માટે પણ યોગ્ય કેસ છે:—

"ટ્રાયલ કોર્ટે યાદ રાખવું જોઈએ કે જો દાવા અરજીના અર્થપૂર્ણ વાચન પર તે દેખીતી રીતે કનડગતભરી અને પાયાવિહોળી હોય, જેનો અર્થ એ કે તે દાવો માંડવાનો સ્પષ્ટ અધિકાર પ્રગટ કરતી નથી, તો તેણે ઓર્ડર VII, રૂલ ૧૧ સી.પી.સી. હેઠળ તેની સત્તાનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ અને એ જોવું જોઈએ કે તેમાં જણાવેલ આધાર પૂરો થાય છે. જો ચાલાકીપૂર્વક તૈયાર કરેલ લખાણે દાવાના કારણનો ભ્રમ ઉભો કર્યો હોય, તો અદાલતે ઓર્ડર X, સી.પી.સી. હેઠળ પક્ષકારની ઝીણવટભરી તપાસ કરીને તેને પ્રથમ સુનાવણીમાં જ ઉગતો ડામી દેવો જોઈએ. બિનજવાબદાર કાયદાકીય દાવાઓનો જવાબ એક સક્રિય ન્યાયાધીશ છે. ટ્રાયલ કોર્ટોએ પ્રથમ સુનાવણીમાં પક્ષકારની તપાસ કરવા પર ભાર મૂકવો જોઈએ જેથી બનાવટી મુકદ્દમાને વહેલી તકે ખતમ કરી શકાય. દંડ સંહિતા (પ્રકરણ XI) પણ આવા માણસોને પહોંચી વળવા માટે પૂરતી સક્ષમ છે અને તેમની વિરુદ્ધ તેનો ઉપયોગ થવો જોઈએ."

પરિણામે, અપીલ ફગાવવામાં આવે છે અને પ્રતિવાદીઓ દ્વારા સમગ્ર પ્રક્રિયા દરમિયાન કરવામાં આવેલ ખર્ચ અપીલકર્તાઓ દ્વારા ચૂકવવામાં આવશે. અત્યંત પ્રતિબંધિત દાવામાં આ કોર્ટ સુધી મુકદ્દમાને લંબાવવા માટે અપીલકર્તા

પર પ્રતિવાદીઓને ચૂકવવા માટે રૂ. ૧૦,૦૦૦ (અંકે રૂપિયા દસ હજાર પુરા) ની વધારાની કિંમતનો દંડ લાદવામાં આવે છે.

અપીલ ફગાવવામાં આવી.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====